

Seat No. : 01691

AF-102

April-2024

B.Ed., Sem.-II

B-109 : Economics

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
(3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના આંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

- (A) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના સિદ્ધાંતોની વિસ્તૃતમાં ચર્ચા કરો.
(B) અધ્યાપન સૂત્રો એટલે શું ? અધ્યાપન સૂત્રોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

- ✓(A) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનના કોઈ સાત સૂત્રો ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.
✓(B) શિક્ષણના સિદ્ધાંતોનો અર્થ, સંકલ્પના અને મહત્ત્વ સમજાવો.

✓2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

- ✓(A) પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનનો તફાવત સમજાવો. શિક્ષક માટે આયોજનનું મહત્ત્વ જણાવો.
✓(B) બ્લુ પ્રિન્ટ એટલે શું ? બ્લુ પ્રિન્ટનું મહત્ત્વ અને ફાયદાઓ જણાવો.

અથવા

- (A) ધોરણ-11ના 'ભારતીય અર્થતંત્ર' એકમ શીખવવા માટે નીચેના મુદ્દાઓને અનુલક્ષીને એક પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો :

- (1) વિશિષ્ટ હેતુ
(2) શૈક્ષણિક મુદ્દા
(3) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ
(4) કા.પા. નોંધ

- (B) એક આદર્શ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવા માટે અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે તમે કયા-કયા મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખશો ?

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

- (A) શિક્ષણની પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનો અર્થ સમજાવો, પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના સંપાદનો, કાર્યદાંડો અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (B) તુલનાત્મક પદ્ધતિ ઉદાહરણ સહિત સમજાવી તેના કાર્યદાંડો અને મર્યાદાઓ ચર્ચા કરો, કોઈપણ એક વિષયોગની સાદી તૈયાર કરો જેમાં આ પદ્ધતિના અસરકારક ઉપયોગ થઈ શકે.

અથવા

- (A) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિના કાર્યદાંડો અને મર્યાદાઓ જણાવો, જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સમજાવો.
- (B) વર્ગખંડ શિક્ષણમાં 'બજાર' એકમ શીખવવા માટે તમે આગમન નિગમન પદ્ધતિનો અસરકારક રીતે ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

- (A) ભારતમાં બેરોજગારીની સમસ્યા હલ કરવાના ઉપાયો જણાવો તેની વિરનાયક ચર્ચા કરો.
- (B) બજારનો અર્થ સમજાવો, તેના લક્ષણો જણાવો.

અથવા

- (A) ભારતમાં ગરીબીનું સ્વરૂપ દર્શાવી, ગરીબીનાં કારણો ચર્ચા કરો.
- (B) વિકાસમાન ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો સમજાવો.

5. નીચે આપેલા કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

14

- (1) આધાર પદ્ધતિ દરમિયાન તમે કયા અભ્યાસ સૂત્રોનો ઉપયોગ કરશો ?
- (2) શિક્ષણના સિદ્ધાંત 'પ્રવૃત્તિ' દ્વારા તમે શું સમજો છો ?
- (3) શિક્ષણની પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ દરમિયાન તમે કયા અભ્યાસ સૂત્રોનો ઉપયોગ કરશો.
- (4) અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં 'ઉપયોગ' સામાન્ય હેતુના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.
- (5) એકમ પદ્ધતિ આયોજનના બે કાર્યદાંડો જણાવો.
- (6) અર્થશાસ્ત્ર શીખવવામાં જ્ઞાન અને સમજનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.
- (7) આધાર પદ્ધતિના બે કાર્યદાંડો જણાવો.
- (8) કોઈપણ બે વિષયોગ જણાવો, જે સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ દ્વારા ભણાવી શકાય.
- (9) માનવ વિકાસ અહેવાલની રચના કોણ કરે છે ?
- (10) વસ્તુ-વિભિન્નતાનો અર્થ આપો.
- (11) ગરીબી રેખાની મર્યાદાઓ જણાવો.
- (12) ધર્મગ્રંથ ગરીબગારીનો અર્થ અને ઉદાહરણ આપો.

Seat No. : _____

AF-102

April-2024

B.Ed., Sem.-II

B-109 : Economics

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Figures to the right indicate total marks of the question.

1. Answer any **one** set of questions given below : **14**

- (A) Discuss in detail principles of teaching of Economics.
- (B) What do you mean by Maxims of teaching ? Explain the importance of maxims of teaching.

OR

- (A) Explain any seven maxims of teaching of Economics with illustration.
- (B) Explain the meaning, concept and importance of principles of teaching.

2. Answer any **one** set of questions given below : **14**

- (A) Differentiate between Lesson plan and Unit plan. State their importance for the teacher.
- (B) What do you mean by blue print ? State its importance and advantages.

OR

- (A) Taking Unit 'Indian Economy' from Std. 11, prepare a lesson plan keeping in mind following points :

- (1) Specific objective
- (2) Teaching points
- (3) Teacher's Activity
- (4) B.B Work

- (B) What points as an Economics teacher, you will keep in mind to prepare an ideal question paper ?

3. Answer any **one** set of questions given below : **14**

- (A) What do you mean by project method of teaching ? Explain its steps, merits and demerits.
- (B) Explain Comparative method with example. State its merits and demerits. List any three topics in which this method can be used effectively.

OR

- (A) Explain merits and demerits of Group discussion method of teaching Economics. Explain the role of teacher in group discussion method.
- (B) Explain with illustration how you will use inductive-deductive method effectively in the topic 'Market' in classroom teaching ?

4. Answer any one set of questions given below :

14

- (A) What are the measures to solve the problem of Unemployment in India ? Discuss in detail.
- (B) Explain meaning of market and its characteristics.

OR

- (A) Discuss the nature and causes of poverty in India.
- (B) Explain the characteristics of Developing Indian economy.

5. Answer any seven of the following questions :

14

- (1) Which maxims are used while using source method ?
- (2) What do you mean by principle of teaching "Activity" ?
- (3) Which maxims are used in project method of teaching ?
- (4) State two specific objectives of general objective 'Application' in Economics subject.
- (5) State two merits of unit lesson plan.
- (6) State the General Objective of teaching Economics for knowledge and understanding.
- (7) State two merits of source method.
- (8) Name any two topics which can be taught with the help of problem solving method.
- (9) Who prepares the Human Development Report ?
- (10) Define : Product differentiation.
- (11) Explain the limitations of poverty line.
- (12) Explain frictional unemployment with example.